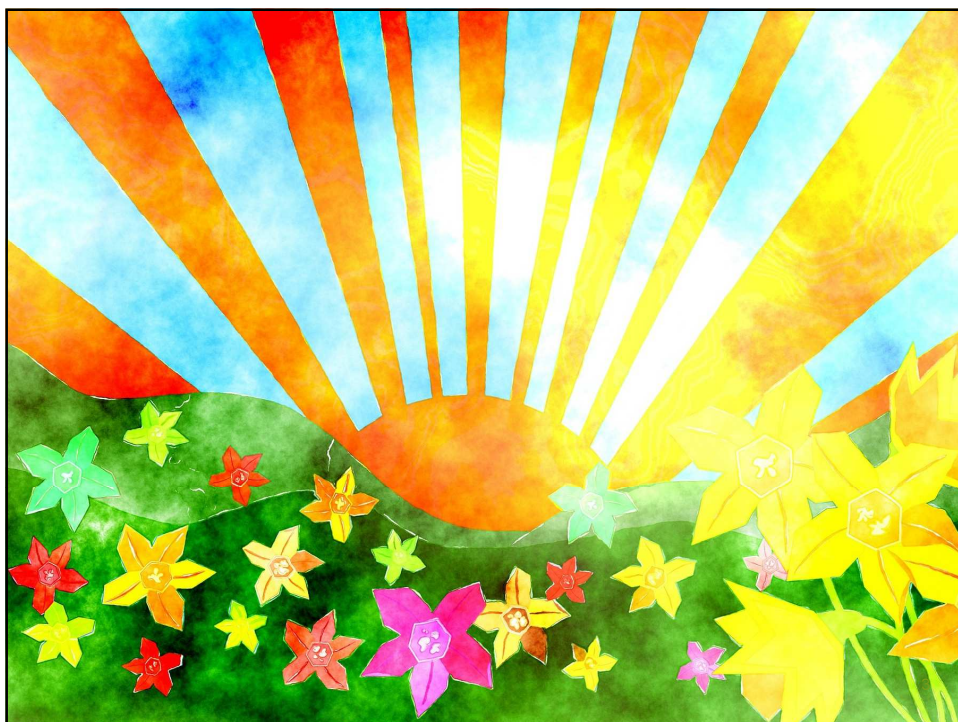




1




2



3


Treatnet Family

Elementi porodične terapije za adolescente sa poremećajima usled korišćenja supstanci




1

Uvod u porodičnu terapiju i Treatnet Family




2

Osnovne strategije porodične terapije




3

Faze i intervencije porodične terapije



4

Moguća pitanja i teme



5

Mikro-nastava i evaluacija

4

Dokle smo stigli?



► Faze PT:

- Faza 1: Angažovanje
- Faza 2: Procena porodice
- Faza 3: Stvaranje motivacije za promenom
- Faza 4: Intervencije porodične terapije
- Faza 5: Okončanje

► Intervencije PT

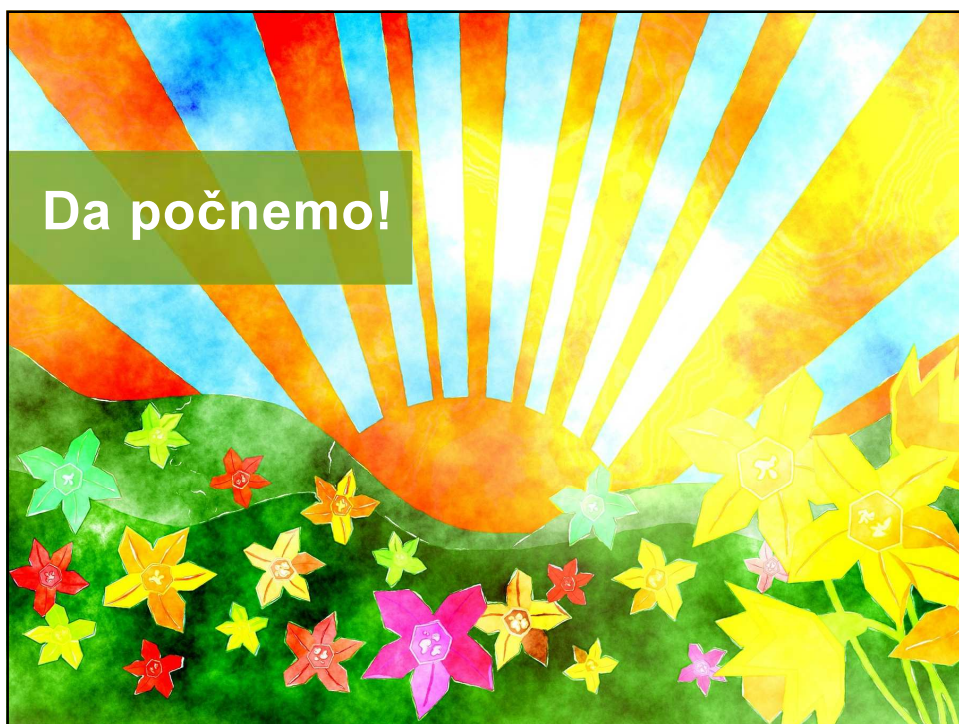
5

5

Korpa za pitanja



6



7



8

Ciljevi obuke

Na kraju ove radionice moći ćete da:

- ▶ Predvidite i pozabavite se nekim dodatnim pitanjima
- ▶ Naučite kako da se pristupi komplikovanim situacijama koje se mogu javiti u PT: šta da radimo kada iskrsnu problemi ili krize?



9



10

Dodatna pitanja

- ▶ Sada menjamo pravac i pričamo o pitanjima koja se mogu javiti na početku rada sa porodicama. U ta dodatna pitanja spada:
- ▶ Angažovanje zajednice
- ▶ Bezbednost osoblja i briga i sebi
- ▶ Angažovanje porodice i mlade osobe – dodatna pitanja



11

11

Molim vas da sada
zatvorite knjigu!

**New Skills
Training**

12

Angažovanje zajednice

Angažovanje drugih sistema nege

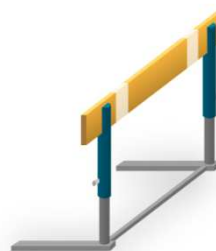
Moguće pitanje

Porodicama je možda potrebna pomoć kod drugih sistema:

- ▶ Medicinska/psihijatrijska nega
- ▶ Zaposlenje
- ▶ Podrška u obrazovanju
- ▶ Staranje o detetu
- ▶ Osnovne finansijske potrebe ili pomoć
- ▶ Pravna pomoć
- ▶ Stanovanje

Preporuke

- ▶ Biti upoznat sa organima i službama
- ▶ Prevažići prepreke



13

13

Razmišljajmo!



Angažovanje drugih sistema nege

- ▶ Koja vrsta sistema postoji, koju možete da uključite ili angažujete?
- ▶ Kako može terapeut da im pristupi?
- ▶ Šta ide dobro? Koji su izazovi?
- ▶ Ko plaća?
- ▶ Koje su potrebe?

14

14

Bezbednost osoblja

Odlazak u dom klijenta

Neka od mogućih pitanja

- ▶ Haos
- ▶ Stigma
- ▶ Ograničen prostor
- ▶ Granice

Preporuke

- ▶ Bezbednost pre svega!
- ▶ Zadržite granice i strukturu seanse



15

15

Razmišljajmo!



Odlazak u klijentov dom

- ▶ Koliko su česte kućne posete u vašoj trenutnoj praksi?
- ▶ Koju vrstu bezbednosnih mera možete da preduzmete pre odlaska u klijentov dom?
- ▶ Čega treba da budete svesni dok ste u klijentovom domu?

16

16

Bezbednost osoblja

Članovi porodice postanu agresivni na seansi

Moguća pitanja bezbednosti osoblja

- ▶ Svađe mogu da eskaliraju ili se pretvore u fizički obračun
- ▶ Terapeut možda ne zna šta da radi

Preporuke

- ▶ Terapeut aktivno strukturira seansu, sprečava eskalaciju svađe. Može koristiti pokazivač kojim daje reč ili da se članovi porodice obraćaju samo terapeutu, itd.
- ▶ Terapeut NE sme da staje između članova porodice koji se svađaju/tuku
- ▶ Pozovite pomoć

17

17

Vežbajmo!



Upravljanje besom na seansi

- ▶ “Roditelj i tinejdžer” razgovaraju o očekivanjima roditelja od tinejdžera da svoju sobu sprema i održava urednom. Tinejdžer počinje da se žali. Roditelj se uznemiri i kreće eskalacija.
- ▶ “Terapeut” vežba strategije u sprečavanju svađe i eskalacije.

18

18

Važno za upamtiti!



Rano sprečite eskalaciju!

19

19

Bezbednost osoblja

Policija ispituje terapeuta

Moguća pitanja

- ▶ Terapeut prilazi ili parkira ispred kuće poznatog klijenta koji ima premećaj usled upotrebe droge, ili putuje u kraj poznat po dilovanju narkotika
- ▶ Policajcu nisu jasni motivi terapeuta

Preporuke

- ▶ Ako sastanak sa klijentom treba da bude u nebezbednom okruženju, idite u paru
- ▶ Terapeut treba da pokažu svoju legiitimaciju i kažu policajcu da su zaposleni kao terapeuti. Policajac može da pozove šefa da to proveri.

20

20

Briga osoblja o sebi



Upravljanje stresom

Moguća pitanja

- ▶ Prekovremeni rad
- ▶ Posao se nosi kući
- ▶ Često razboljevanje
- ▶ Ravnoteža između posla i privatnog života
- ▶ Ograničena podrška
- ▶ Sopstveni rizik

Preporuke

- ▶ Morate se prvo pobrinuti za sebe da biste brinuli o drugima
- ▶ Tražite klinički nadzor, podršku kolega ili savetovanje
- ▶ Radite aktivnosti koje su zabavne i opuštajuće
- ▶ Dovoljno sna, vežbanja, zdrave ishrane, pravljenje pauza

21

21

Razmišljajmo!



Upravljanje stresom

- ▶ Postoje li stvari koje posebno treba uzeti u obzir u vašoj zajednici kada se traži klinički nadzor ili upravljanje stresom?
- ▶ Možete li da podelite neke savete ili svoje "cake" koje pomažu vama ili vašim klijentima u upravljanju stresom?

22

22

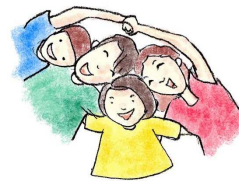
Roditelji/tinejdžer oslikava porodicu koja dobro funkcionira

Moguća pitanja

- ▶ Porodici je možda neprijatno ili nema poverenja u ovaj proces
- ▶ Porodica nije spremna da prizna probleme

Preporuke

- ▶ Ne forsirajte porodicu
- ▶ Zadržite snažnu empatiju
- ▶ Još nešto?



23

23

Upotreba supstanci neposredno pre seanse

Šta ako član porodice dođe na seansu terapije pod uticajem opijata?

Moguća pitanja

- ▶ Član porodice se ponaša kao da je konzumirao/-la supstancu neposredno uoči seanse
- ▶ Terapeut možda nije siguran šta da radi

Preporuke

- ▶ Preispitati održavanje seanse porodične terapije
- ▶ Potražiti dodatnu podršku za tog člana porodice
- ▶ Druge opcije

24

24

Tinejdžer odbija da govori na seansi

Moguća pitanja

- ▶ Nevoljno učešće na terapiji
- ▶ Nedostatak poverenja ili ugodnosti u prisustvu terapeuta, staratelja ili oboje
- ▶ Adolescent ije stidljiv i potrebno mu je nekoliko seansi "zagrevanja"

Preporuke

- Aktivnosti u ordinaciji ili van nje (košarka, genogram, društvene igre)
- ▶ Ćutanje nije baš korisno sredstvo kod adolescenata

25

25

Tinejdžer je uhapšen

Moguće pitanje

- ▶ Tinejdžer koji učestvuje u PT je uhapšen

Preporuke

- ▶ Upoznati se sa postupcima pred sudom za maloletnike i postupcima alternativnih sankcija i osobljem
- ▶ Potrebna je jasna komunikacija bez okrivljavanja
- ▶ Pomoći da se ponovo uspostavi poverenje

26

26

Tinejdžer sa ozbiljnim problemima mentalnog zdravlja

Moguća pitanja

- ▶ Tinejdžer ima i druge poremećaje mentalnog zdravlja
- ▶ Stigma
- ▶ Prepreke u zajednici

Preporuke

- ▶ Upoznati se sa drugim pružiocima usluga mentalnog zdravlja
- ▶ Omogućiti povezivanje tinejdžera sa specijalizovanim pružiocima po potrebi
- ▶ Kada ste ugroženi Vi ili drugi, imati protokol za intervencije koji sledite

27

27

Pitanje poverljivosti u radu sa mladima

Moguća pitanja

- ▶ Lokalni propisi možda ne daju uvek prioritet poverljivosti
- ▶ Poverljivost sa detetom
- ▶ Ograničena privatnost
- ▶ Mogućnost da se naudi sebi i drugima

Preporuke

- ▶ Upoznati se sa politikama u vezi sa poverljivošću informacija
- ▶ Znati kako se primenjuju nacionalni zakoni
- ▶ Upoznati se sa privatnošću i granicama za društvene mreže
- ▶ Postarati se da porodica dobije adekvatne informacije o pravilima poverljivosti

28

28

Razmišljajmo!



Poverljivost

- ▶ Kako se rukuje informacijama o nekome kome je potreban tretman za mentalno zdravlje i kako se one štite?
- ▶ Da li se to razlikuje od tretmana za bolesti zavisnosti?
- ▶ Kakvi su zakoni i politike koji se odnose na podatke o ličnosti u vašoj zemlji?

29

29

Roditelji sa istorijom upotrebe supstanci / mentalnih bolesti

Moguća pitanja

- ▶ Roditelj se može plašiti
- ▶ Roditelj je dvosmislen po pitanju promene



Preporuke

- ▶ Na početku, ili čak pre terapije, terapeut izjavi: "Učešće roditelja uvećava šanse za uspeh deteta"
- ▶ Ne sudi i ne komanduje roditeljima
- ▶ Upućuje na druge službe po potrebi

30

30

Roditelj odbija da dozvoli tinejdžeru da živi kod kuće

Moguća pitanja

- ▶ Plaše se za svoju ili bezbednost drugih članova porodice
- ▶ Plaše se da će tinejdžer negativno uticati na drugu decu u kući
- ▶ Plaše se da kao roditelji neće više moći da ga kontrolišu
- ▶ Veruju da bi tinejdžeru bilo bolje bez njih kao roditelja

Preporuke

- ▶ Prvo, sastanite se nasamo sa roditeljem. Procenite situaciju.
- ▶ Ispregovarajte sastanak sa adolescentom bez cilja da ga/je vratite kući

31

31

Vežba novih veština (fakultativno)



Rešavanje problema kod mogućih pitanja:

Igra uloga

- ▶ Formirajte grupe od po 6: četiri člana porodice, terapeut i posmatrač
- ▶ Posmatrač
 - Beleži intervencije u porodičnim sistemima
 - Beleži intervencije za rešavanje problema
 - Unosi druge napomene o procesu

32

32

Razgovarajmo!



Primena porodične terapije

- ▶ Kako možete otpočeti sa PT u svojoj zemlji?
- ▶ Koje prepreke vam sve padaju na pamet?
- ▶ Kakvih strategija za primenu se možete setiti kako biste prevazišli te prepreke?

33

33

Akcioni plan



Prvo, odredite cilj.

	Odgovorni akteri	Potrebni resursi i podrška	Rizici i izazovi
Prioritetne radnje i aktivnosti odmah nakon obuke: _____ _____ _____			
Prioritetne radnje i aktivnosti nakon nekoliko meseci: _____ _____ _____			

34

34



35

Držanje prezentacija

Za većinu ljudi držanje prezentacija uliva strah



...veliki strah!

36

36

Razmišljajmo!



- ▶ Šta čini sjajnog predavača?
- ▶ Šta spada u dobru radionicu?
- ▶ Dobra vest: već imate neke dobre ideje. Samo treba da ih se setite...

37

37

Porazmislimo!



Razmislite koje su **NAJBOLJE** a koje **NAJGORE** prezentacije kojima ste prisustvovali

- ▶ Po čemu je ta prva bila tako dobra?
A zbog čega ta druga tako loša?
- ▶ Šta biste Vi uradili drugačije?

38

38

Nekoliko odlika dobrog predavača

- ▶ Organizovan
- ▶ Počinje i završava na vreme
- ▶ Upozna učesnike sa sadržajem
- ▶ Koncizan je i direktan
- ▶ Dobro se pripremi pa može biti fleksibilan
- ▶ Angažuje polaznike
- ▶ Umesto da samo govori, dosta i prikazuje i vežba sa grupom
- ▶ Dobro koristite glas i gestikulaciju
- ▶ Dajte nešto korisno
- ▶ Imajte elana
- ▶ Angažujte polaznike (kao kod pitanja o dobrom i lošem predavača)
- ▶ Poštujte svoje polaznike
- ▶ Uživajte u radu
- ▶ Koristite primere
- ▶ Ne oslanjajte se previše na beleške

39

39

Nekoliko odlika lošeg predavača

- ▶ Neorganizovan
- ▶ Samo drži predavanja
- ▶ Loš kontakt očima
- ▶ Ne ukazuje poštovanje
- ▶ Ne ostavlja vremena za pitanja i komentare
- ▶ Govori presporo ili prebrzo
- ▶ Previše se zapetlja u prezentaciju
- ▶ Stavlja previše teksta na jedan slajd (kao na ovom slajdu!)
- ▶ Čita slajd od reči do reči
- ▶ Ne povezuje teoriju s praksom

40

40

Nekoliko saveta o davanju povratne informacije



- ▶ Budite otvoreni i govorite samo u svoje ime
- ▶ Budite konkretni, jasni i pozitivni
- ▶ Prepoznajte i jake strane i ono što bi nešto moglo drugačije da se uradi sledeći put
- ▶ Razmotrite “pristup sendviča”

41

41

Aktivno učenje


Koji ste tip predavača?



42

42

Aktivno učenje



Aktivno učenje zahteva da učesnici:

- ▶ Steknu novo znanje i veštine
- ▶ Rešavaju probleme tokom pbuke
- ▶ Pokazuju da su razumeli
- ▶ Primenjuju znanje i veštine

43

43

Aktivno učenje

- ▶ Pređite sa obrasca “Šta znam” na “Šta mogu “
- ▶ Učesnike stalno izazivajte i uključujte tako što ćete
 - postavljati pitanja
 - davati im da vežbaju / primenjuju novostečene veštine
 - pozivati ih da novo znanje stave u perspektivu svog posla
- ▶ Nadovežite se na ono što učesnici već znaju i mogu
- ▶ Pomozite učesnicima da novo znanje upotrebe u praksi i stave u kontekst svog posla
- ▶ Instant interakcija i obostrane povratne informacije

44

Još korisnih resursa



Treatnet

- ▶ Treatnet komplet za predavače
- ▶ Kako držati obuku Treatnet (materijali za samostalno učenje)
- ▶ Spisak za proveru “Da li sam dobar predavač”
- ▶ Spisak za proveru “Da li sam spreman za obuku”

45

45

Vežbajmo!



Vežba mikro-nastave za sutra

- ▶ Izaberite temu i nekoliko slajdova iz postojećeg materijala koje ćete predstaviti
- ▶ **Važno:** Ne pravite nove slajdove! Koristite samo one koji su već deo materijala za obuku.
- ▶ Budite kreativni i uživajte!

46

46

Razmišljanja na kraju dana

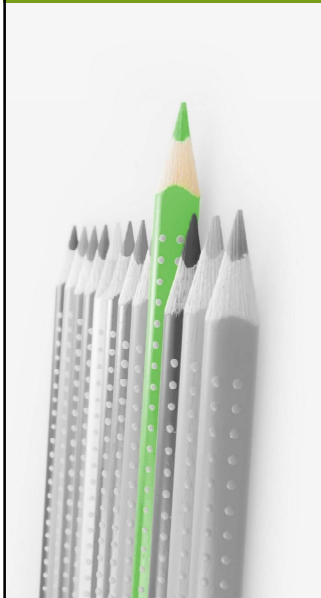


- ▶ Šta je za Vas danas imalo najviše smisla?
- ▶ Šta ćete poneti sa sobom?
- ▶ U čemu ste najviše uživali?
- ▶ Kako ćete iskoristiti ove informacije?
- ▶ Koju veštinu(-e) mislite da ćete početi da upražnjavate u radu?

47

47

Šta treba upamtiti



- ▶ Neke izazovne situacije mogu se pojaviti kada radite sa porodicom
- ▶ Postoje određene veštine i pristupi da to prevaziđete
- ▶ Kako primeniti PT u vašim okolnostima/okruženju
- ▶ Kako biti dobar predavač

48

48

